

## 77 . Capidava | Comuna: Topalu | Județ: Constanța | Punct: Porta Principalis | Anul: 2015

**Anul:** 2015

**Cod RAN:** 63063.01

**Perioade:** Evul Mediu

**Epoci:** Epoca migrațiilor, Epoca medievală timpurie

**Tipuri sit:** exploatare/carieră, tip neprecizat, amenajare/construcție

**Categorii sit:** Domestic, Apărare (construcții defensive)

**Autori:** Zeno-Karl Pinter, Claudia Urduzia

**Instituții:** Universitatea "Lucian Blaga", Sibiu, Muzeul Național Brukenthal Sibiu

### Raport

Data de început și data de sfârșit a campaniei: 03 – 31.07.2015.

Activitatea de cercetare arheologică preventivă a zonei situată imediat la NE de poarta principală a cetății Capidava (Pl. 1, 2), în afara zidurilor acesteia, desfășurată în campania 2015 a fost determinată de lucrările de restaurare ale cetății. Aceste lucrări s-au desfășurat intensiv în cursul anului 2015, pornind de la proiectul de restaurare cu fonduri ale UE intitulat Restaurarea, consolidarea, protecția, conservarea și punerea în valoare a sitului arheologic cetatea Capidava. Proiectul aparține Programului Operațional Regional 2007-2013, Axa prioritară 5, Domeniul major de intervenție 5.1. a fost pus în operă în cursul anului 2015 de către firma S.C. MaraConstruct SRL, având ca proiectanți pe Abral Artproduct SRL (reprezentat de dl arh. Ioan Aurel Botez și arh. Anișoara Sion) și ca beneficiar final Consiliul Județean Constanța.

Desfășurate pe o suprafață de cca 90 mp, cercetările au scos la lumină urmele mai multor ziduri de diverse facturi și grosimi, din care unul reprezintă rămășițele unui turn semicircular în formă de potcoavă (U), care se adaugă celor 7 păstrate ale cetății Capidava. Cercetările au dus de asemenea la recuperarea unui număr relativ mare de materiale arheologice (material ceramic, oase, sticlă, 2 monede), toate recuperate din poziție secundară și acoperind cronologic secolele III - XI. Săpăturile arheologice au surprins, de asemenea, câteva intervenții contemporane.

Obiectivul principal al cercetării a fost stabilirea cu certitudine a existenței sau inexistenței aici a unui turn pandant celui din partea de SV a porții. Cercetarea a urmărit în mod firesc documentarea tuturor complexelor și materialelor arheologice identificate în timpul cercetării, stabilirea stratigrafiei generale a zonei și recuperarea materialelor arheologice.

În urma cercetării desfășurate în afara zidurilor cetății Capidava, imediat la NE de poarta principală (punct convențional notat VIII) au fost identificate 7 complexe arheologice, între care se remarcă cel notat convențional cx 05, care reprezintă fundația unui turn în formă de potcoavă (U).

Cel mai vechi dintre complexe este cx 04 (șanț de apărare), care datorită umplerii într-o perioadă lungă de timp, dar și numeroaselor intervenții nu poate fi datat foarte strâns. El exista în secolul III p.Chr. când peste el este construit turnul-potcoavă. Cx 04 este de asemenea tăiat și deranjat de groapa cx 07 și suprapus de toate celelalte complexe identificate în această campanie.

Turnul în formă de potcoavă (notat convențional cx 05) (Fig. 1, 3, 4) a fost construit cel mai probabil în a doua jumătate a secolului III p.Chr. odată cu refacerea castrului, refacere necesară după distrugerile din secolele anterioare. Turnul a fost folosit cel mai probabil doar un secol, până la refacerea din a doua jumătate a secolului IV p.Chr., când, pe lângă alte schimbări, sunt demantelate cele două turnuri-potcoavă de pe latura lungă a castrului (afereantă curtinelor C-D-E-F) și odată cu ele a fost foarte probabil demantelat și turnul surprins de noi în campania 2015. De altfel în stratul care suprapune rămășițele turnului, foarte

---

aproape de zidăria păstrată, au fost descoperite două monede, din care una de la împărații Constantius II / Constans, tip Fel Temp Reparatio, anii 336-361 p.Chr. (Fig. 5); cealaltă, aflată în curs de curățare, aparține cu probabilitate aceleiași perioade. Aceste monede confirmă faptul că la momentul când ele au fost pierdute (jumătatea secolului IV), turnul era demantelat, ceea ce corespunde cu informațiile cunoscute despre celelalte două turnuri identice.

Complexul 06 (zid din piatră legată cu pământ) care merge aproximativ paralel cu zidul turnului, pe primii 6 m ai acestuia, este probabil contemporan sau apropiat cronologic de acesta.

Ambele (atât cx 05, cât și cx 06) sunt suprapuse și parțial deranjate de complexul cx 03 (zid de piatră legată cu pământ). La rândul lui acesta este suprapus de complexele 01 (o posibilă vatră) și 02 (resturile unei locuințe și a anexelor acesteia).

Partea superioară a multora dintre aceste complexe, ca și partea superioară a stratigrafiei a fost afectată de lucrările de la începutul secolului XX.

Pe parcursul cercetării (care a atins stânca nativă – Fig. 6) nu au fost surprinse nici un fel de urme sau materiale care să susțină existența unui turn pandant turnului de la SV-ul porții.

Materialul arheologic, recuperat în mare parte din poziție secundară, constă în principal în ceramică și resturi osteologice animale. Lor li se adaugă în număr mult mai mic de obiecte din fier, bronz și sticlă. Între obiectele descoperite se remarcă un fragment de plăcuță din terra sigillata cu reprezentările unui animal (cal, câine) și a unui altar, câteva fusaiole, fragmente din mai mulți piepteni bilaterali de os, un vârf de săgeată (?), 2 fragmente de fibulă și cele două monede sus menționate. Materialul descoperit va intra în patrimoniul Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța.

În urma cercetării s-a propus conservarea in situ pentru obiectivul Capidava, sector VIII extramuran, Porta Principalis - cx 05 (turn în formă de potcoavă) și marcarea la sol a traseului acestui obiectiv arheologic descoperit în 2015 (inclusiv în întregirea sa logică, pentru zona necercetată, estimată la cca 80 mp). Colectivul de cercetare a considerat oportună păstrarea pentru un moment ulterior/ posteritate a acestei din urmă suprafețe.

---

### ***Informații suplimentare online***

[Raportul 5579 din cronica.cimec.ro](http://raportul5579.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.folosind.mapserver.cimec.ro)

---